

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน
ผู้วิจัย	นายจิระยุทธ พุทธรักษาพิทักษ์
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนจระเข้วิทยายน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน 2) พัฒนารูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน 3) ทดลองใช้รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน และ 4) ประเมินรูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ 1** ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน โดยการสอบถามความคิดเห็นของประชากร ประกอบด้วย ครู จำนวน 29 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมจำนวน 42 คน **ระยะที่ 2** พัฒนารูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ และครู รวมจำนวน 12 คน และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน **ระยะที่ 3** ทดลองใช้รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน จำนวน 204 คน และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ กับประชากร ประกอบด้วย ครู จำนวน 29 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมจำนวน 42 คน **ระยะที่ 4** ประเมินรูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน ประชากร คือ ครู จำนวน 29 คน ในปีการศึกษา 2562 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.00$) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) โดยรวมเท่ากับ 0.566
2. ผลการพัฒนารูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการดำเนินงาน มี 6 ขั้นตอน คือ (1) นโยบายและเป้าหมายร่วม (2) การส่งเสริมภาวะ

ผู้นำร่วมและการพัฒนาครู (3) โครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ (4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (5) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ (6) การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบ โดยรวมมีความเหมาะสม ร้อยละ 91.96 และความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยรวมมีความเป็นไปได้ ร้อยละ 91.07 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ร้อยละ 100

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบทุกด้าน โดยทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) และอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.64$) ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 2.61$) และด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.61$) และทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.25$) ด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.14$) และด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.07$)

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.80$) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ($\mu = 4.79$) และโครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ ($\mu = 4.75$)

4. ผลการประเมินรูปแบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนจระเข้วิทยายน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$) และทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเหมาะสม ($\mu = 4.63$) รองลงมาคือ ความเป็นประโยชน์ ($\mu = 4.62$) และความเป็นไปได้ ($\mu = 4.60$) ตามลำดับ โดยด้านความเหมาะสม เห็นว่า รูปแบบมีความเหมาะสมสามารถนำไปพัฒนาวิชาชีพครูและสิ่งที่ประเมินในรูปแบบมีความชัดเจน ($\mu = 4.76$) มีความเหมาะสมอยู่ในอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นประโยชน์ เห็นว่า รูปแบบทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน ($\mu = 4.72$) มีความเป็นประโยชน์เป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ เห็นว่า ท่านสามารถนำเอาความรู้และแนวทางจากองค์ประกอบบริหารจัดการเรียนรู้ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.76$) มีความเป็นไปได้เป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารจัดการเรียนรู้, ทักษะชีวิตและอาชีพ